

Bijlage 1: Toelichting bij de jaarstukken van Veiligheidsregio Groningen 2016

Hierbij bieden wij u een samenvatting aan van de jaarstukken 2016 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (VRG), waarbij wordt ingegaan op de belangrijkste onderwerpen uit de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Deze zijn samengevoegd in één boekwerk. Conform de wet gemeenschappelijke regelingen artikel 34b stellen wij u voor de jaarstukken VRG 2016 ter kennisgeving voor te leggen aan de raden.

In het jaarverslag wordt op hoofdlijnen verantwoording afgelegd in hoeverre de in de begroting geformuleerde doelen zijn behaald. Daarnaast wordt het weerstandsvermogen, de risico's en ontwikkelingen en de reservepositie toegelicht. De jaarrekening is voornamelijk financieel van aard en geeft inzicht in hoe de middelen zijn besteed en hoe het financiële resultaat tot stand is gekomen. Daarnaast wordt in de jaarrekening een voorstel gedaan voor de bestemming van het resultaat.

De accountantscontrole heeft plaatsgevonden en de accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. De cijfers geven een getrouw beeld over van de financiële positie en het weerstandsvermogen wordt toereikend geacht. De accountant merkt op dat er inmiddels meer historisch perspectief is op de als tijdelijk en/of incidenteel aan te merken verschillen tussen (meerjaren)begroting en realisatie. Dit helpt zicht te krijgen op de "genormaliseerde" exploitatie.

1. Het financiële resultaat

Het financiële resultaat na reservemutaties per programma en de voorgestelde resultaatbestemming is als volgt:

Programma	Resultaat	Bestemming	Bedrag
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	826.000	Bestemmingsreserve Aanvullende demping huisvesting	200.000
		Bestemmingsreserve Huisvesting	624.000
		Algemene reserve VRG	2.000
Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	1.000	Algemene reserve VRG	1.000
Gemeentelijke Kolom Groningen	85.000	Algemene reserve VRG	85.000
GHOR	512.000	Algemene reserve VRG	512.000
Totale VRG	1.423.000		1.423.000
	0		0

Vrijval reserve	Bedrag	Bestemming	Bedrag
Bestemmingsreserve BTW GKG	129.000	Algemene reserve VRG	90.000
		Bestemmingsreserve Huisvesting	39.000
Totaal VRG	129.000		129.000

Gebeurtenissen 2016

In 2016 is een transitie gestart om de huisvesting over te dragen van de gemeenten aan VRG. De overdracht is eind 2016 nog niet geheel afgerond, de lasten voor de exploitatie over 2016 zijn inmiddels wel grotendeels afgerekend. Ten aanzien van de kazernes die nog niet overgenomen zijn wordt verzocht een bestemmingsreserve te vormen. Gedurende 2016 heeft VRG 22 kazernes in eigendom genomen en zijn afspraken gemaakt over de huur van 5 kazernes. Met de gemeenten waar de andere 10 kazernes gevestigd zijn lopen nog gesprekken om de huurcontracten dan wel koopovereenkomsten af te ronden en conform bestuursbesluit op basis van de boekwaarde op 1 januari 2016. De gemeenten hebben voor de totale huisvestingskosten een bijdrage toegekend van 3.081 duizend euro, hier zijn we binnen gebleven.

Het effect van het groot onderhoud gemeentefonds cluster OOV (herijking) op de verdeelsleutel is in 2016 doorgerekend. In de gemeentelijke bijdragen is op basis van solidariteit 1/3e deel demping van de berekende effecten meegenomen. Het effect van de herijking is aan het algemeen bestuur voorgelegd op 8 juli 2016. De vastgestelde herverdeling van kosten zou leiden tot een verrekening waarbij 16 nadeelgemeenten en 7 voordeelgemeenten zouden ontstaan. Vanuit de resultaatbestemming is conform genoemd bestuursbesluit 200 duizend euro voor aanvullende demping beschikbaar gesteld om de effecten voor de nadeel gemeenten verder te verzachten.

Het financiële resultaat

De zeven belangrijkste componenten die het resultaat bepalen worden uitgelicht. Waarbij benadrukt dient te worden dat de voordelen een incidenteel karakter hebben terwijl de nadelen zowel een incidenteel als structureel karakter hebben.

- **Kapitaallasten (680 duizend, incidenteel voordeel)**
Herinvesteringen in materieel komen later tot stand onder andere doordat de grootte van de organisatie leidt tot investeringen met een grotere omvang, zowel in aantallen als geld. Dit verplicht ons om in het kader van rechtmatigheid veelal langere aanbestedingstrajecten te doorlopen. Hierdoor zijn zowel de afschrijvingslasten als de rentelasten lager dan begroot. De afschrijving op activa start pas in het jaar opvolgend aan het jaar van ingebruikname en de rente op de kapitaalmarkt op is op dit moment lager dan in de begroting is opgenomen. De meerjaren investeringsbegroting wordt geactualiseerd op basis van de uitkomsten van het project incidentbestrijding 2.0.
- **BTW (739 duizend, incidenteel voordeel)**
VRG ontvangt een compensatie via de BDUR van het Rijk van 400 duizend voor de BTW op meldkameractiviteiten. Dit voordeel valt naar verwachting weg bij het opgaan van de meldkamer in de landelijke meldkamerorganisatie. Daarnaast bevat de BDUR een compensatie voor het niet meer compensabel zijn van BTW op brandweeractiviteiten. Het voordeel in 2016 van 339 duizend euro samenhangend met de kapitaallasten verdwijnt naarmate we verder in de vervangingscyclus zijn.
- **Huisvesting (624 duizend, incidenteel voordeel)**
Er zijn 4 kazernes nog niet overgenomen waardoor de voorgenomen afschrijvingskosten (472 duizend euro) nog niet als last kan worden genomen. Daarnaast is in de transitieperiode minder besteed aan het onderhoud van de kazernes. Omdat deze lasten alsnog in 2017 zullen volgen conform bestuurlijk besluit om de huisvestingstransitie per 1-1-2016 te effectueren, wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen.
- **Personeel gerelateerde kosten (1.660 duizend, incidenteel/ structureel nadeel)**
Er is een voorziening ten bedrage van 794 duizend euro getroffen voor de verplichtingen die VRG heeft ten aanzien van oud-medewerkers die een WW-uitkering ontvangen. VRG is eigen risicodragers, wanneer de regionalisering ten grondslag ligt aan deze uitkering wordt voorzichtigheidshalve voor de maximale looptijd een voorziening gevormd.

Als gevolg van de invoering van het individueel keuzebudget op 1 januari 2017 krijgt elke werknemer onder meer de keuze wanneer hij of zij het vakantiegeld uitbetaald krijgt. Als gevolg van deze systeemwijziging is het uit te betalen vakantiegeld (609 duizend euro) over de periode mei 2016 t/m december 2016 als verplichting opgenomen.

Naast deze incidentele componenten is een hoger dan voorziene stijging van de brutosalarissen (260 duizend euro) ten opzichte van de indexatie in de begroting structureel.

- **GHOR (512 duizend, incidenteel/ structureel voordeel)**

Er is in 2016 een langere periode sprake geweest van vacatureruimte. Met de invulling is gewacht op duidelijkheid ten aanzien van de invulling van de crisisorganisatie. In 2016 hebben zich geen grote incidenten voorgedaan waarvoor personele danwel materiële kosten gemaakt zijn.

- **Opleidingskosten (163 duizend euro/ structureel nadeel)**

In 2016 was sprake van fors hogere kosten voor het repressief personeel door een hogere instroom van vrijwilligers. Ook zijn meer kosten gemaakt voor bevelvoerders en specialismen dan begroot. Tot 2016 vond nacalculatie plaats voor de opleidingskosten van de vrijwilligers aan gemeenten. Het bestuur heeft besloten deze kosten in te vlechten in de begroting en daarvoor in 2016 hogere kosten toe te staan, te dekken uit de reserves. In 2016 was deze dekking dus ruim onvoldoende. Verrekening had geleid tot een afrekening met gemeenten van 440 duizend euro. Door achterblijvende kosten van opleiden voor de overige medewerkers is het nadeel beperkt gebleven.

- **Veilig en gezond werken (104 duizend, structureel nadeel)**

Na landelijk onderzoek naar de gezondheidsrisico's van de brandweerprofessie is VRG projectmatig aan de slag gegaan met het thema 'gezond en veilig werken'. Aan de 1e fase 'vergroten van de bewustwording en Quick Wins' is invulling gegeven. Ook zijn extra bluspakken en nekflappen aangeschaft, waszakken aangekocht en werkplaatsen zijn enigszins aangepast. Deze stappen hebben geleid tot extra (structurele) kosten en zullen in de toekomst nog tot meer kosten leiden.

Het financiële resultaat na reservemutaties per programma waarvan de totstandkoming in de jaarrekening is toegelicht:

Brandweezorg incl .meldkamerfunctie	826 duizend euro
Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	1 duizend euro
Gemeentelijke Kolom Groningen	85 duizend euro
GHOR	512 duizend euro
Totale VRG	1.423 duizend euro

2. De financiële positie van de VRG

De besluitvorming over de jaarstukken 2016 richt zich voor een belangrijk deel op de bestemming van het resultaat en de beoordeling van het weerstandsvermogen.

2.1 Bestemming van het resultaat

Het bestuur heeft de volgende besluiten genomen ten aanzien van de bestemming van het resultaat en het hieruit voortvloeiende weerstandsvermogen.

Resultaat programma Brandweer incl. meldkamerfunctie:

- Voor 200 duizend euro een bestemmingsreserve herijking te vormen om de effecten van de herijking voor nadeelgemeenten verder te verzachten
- Voor 624 duizend euro een bestemmingsreserve huisvesting te vormen om in 2017 de dekking van afschrijvingslasten en onderhoudskosten over 2016 voor de nog niet overgenomen kazernes eind 2016 te dekken.
- De resterende 2 duizend euro aan de algemene reserve VRG toe te voegen.

Resultaat programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing:

- Het resultaat van 1 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Resultaat programma GKG:
- Het resultaat van 85 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Resultaat programma GHOR:
- Het resultaat van 512 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve VRG.

Aanvullend op de resultaatsbestemming wordt voorgesteld om de bestemmingsreserve BTW GKGten bedrage van 129 duizend euro vrij te laten vallen. Met de belastinginspecteur is overeenstemming bereikt over het (grotendeels) compensabel zijn voor de BTW van deze activiteiten waardoor de gevormde reserve kan worden opgeheven. Voorgesteld wordt:

- 90 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- 39 duizend euro toe te voegen aan de te vormen bestemmingsreserve huisvesting.

Dit leidt tot onderstaande reservepositie voor de VRG:

	1-1-2016	Mutatie 2016	31-12-2016	Res. bestemming 2016	1-1-2017	Weerstandvermogen
Algemene reserve						
VRG	2.065	-	2.065	690	2.754	2.754
GKG	100	-100	-	-	-	-
Bestemmingsreserve						
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-
Frictiekosten	191	-191	-	-	-	-
BTW GKG	129	-	129	-129	-	-
Nieuw Beleid	386	-386	-	-	-	-
BTW GHOR	210	-210	-	-	-	-
Aanv. demping herijking	-	-	-	200	200	-
Huisvesting	-	-	-	663	663	-
Totaal	5.092	-887	4.205	1.423	5.628	2.754

Algemene reserve VRG

De algemene reserve VRG is beschikbaar voor alle deelprogramma's binnen de VRG.

Bestemmingsreserve Materieel VRG

Deze reserve is bestemd om de kapitaallasten op de toekomstige investeringen te kunnen dekken. Het gaat hierbij om activa die door het Rijk éénmalig zijn geschonken waarvoor vervanging voor eigen rekening komt. De op te stellen meerjaren investeringsbegroting geeft inzicht in toekomstige uitputting van deze reserve.

Bestemmingsreserve aanvullende demping herijking

Deze reserve wordt in 2017 aangewend om de negatieve financiële gevolgen die nadeelgemeenten ondervinden als gevolg van de herijking van cluster OOV middelen verder te verzachten, conform bestuursbesluit van 8 juli 2016

Bestemmingsreserve huisvesting

Deze reserve wordt in 2017 ingezet voor de huisvestingslasten (inclusief onderhoud) over 2016 voor de kazernes waarvoor in 2017 overeenstemming wordt bereikt met de gemeenten ten aanzien van de huur danwel overname. Conform bestuurlijk besluit vindt deze overeenstemming plaats met terugwerkende kracht per 1-1-2016.

2.2 Het weerstandsvermogen

Na vaststelling van de jaarstukken 2016 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit 2.754 duizend euro. De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,28, dit betreft de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (risico's: 2.150 duizend euro). Hiermee valt de ratio binnen de door het bestuur vastgestelde bandbreedte van 1,0 en 1,4.

De in het benodigde weerstandscapaciteit opgenomen risico's zijn toegelicht in de jaarrekening.